הלכה ג מתני' המכנס מעות. כגון מעט מעט פרוטה אחר פרוטה לשקלו ואמר כשהתחיל לכנס הרי אלו לשקלי וכשבא לשקול מה שכנס מצא שהומירו על שקלו: **מותרן נדבה.** יפלו לשופרות שבמקדש שעומדין לשקריב קרבנות שכשרי שלא על פה שלא נתכוון זה שלא על פה כלי שקלו: **עון שמשוכר חוזין.** דהוי כאומר בפירוש שכל מכנס יומר משקל מניה מהן שקל והמותר יהיה חוזין: **אלו נאבדופ.** שם כגון מעות ואמר הרי אלו לחטאתי מודו ב"ש שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** דכתיב בשאיר כלי שקלו: **שקלים יש להן קלבה.** דכתיב בשאיר שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** מ"ש שקלים שם אמר על ידו מלישה מעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין ומ"ש מטחת דמותרן נדבה: **מותרן נדבה.** כגון שהפריש שקל ומת או שנאבד ונמצא שקל אחר ונתערב בשקלי חבירו ואין יודעין איזה מהן שקל הראשון ואיזה מהן נדבה: **דרכונות.** מטבע של זהב ממדי ומותרן נדבה: **דרכונות.** מטבע של זהב ממדי ושוה שלש שקלי כסף ואין נראין כדבר לעבודת הגבוה ושקל כדבר: **חזרו לשקול שלעים.** כשמעמיד שלש שלש: **טבעין.** חלי שלש: **דינרין.** רבועים שלש: **ולא קבלו מהן.** דרשאין לחוסיף על שקל דחוייתא כפי הצורך ולא לפחות ממנו: **העמ"כ יד כולם שוה.** עני ועשיר שוקלין בשוה כפי אשר קבלו עליהן לשקול אבל מטחת לעולם אינו שוה שזה מביא בשלש ושה בשלש ושה בשלש: **גמ' מה פלוגין.** כי פליגי: **במכנס פרוטרוט.** פרוטה פרוטה וכדפריטית במתני': **אבל.** שם נטל ידו מלאכה מעות ואמר אלו לשקלי אינו כו מועד ד"ה מודים שהמותר נדבה: **מה בין ולו'.** לכ"ע קאמר למלתיה: **מה אין קיימין.** רבי שמעון אומר אלו קלי דקאמר מה בין ולו': **מה עניד ולו'.** כלומר ור"י במאי מוקים מתניתין: **פאר נה.** למתני' דר"ש אמכנס פרוטרוט אלינאל דצ"ש קלי מ"ט קאמר מותרן חוזין: **ופריך והא תניון כפוף פרקין מוכר שקלים שלו חוזין.** וקס"ד למתניתין תניא כר"ע: **נשמעינה מן הדא.** כמו תא שמע: **פ"ג חוסף השניה רועה.** על שמסתאב ויפלו למים נדבה: **פ"ג אלו נדבה.** יפלו המותר מהן: **היאך אפשי לומר אלו.** שמעת דצ"ש פריך אין קאמרת דשאני נדבה לו יהא אלא כמוטל כרשה מעות ואמר הרי אלו לשקלי דתנן נ"ש מותרן חוזין ולר' שיבי לפלוגי נ"ש מותרן חוזין כ"ש הכא שאמר בטעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין: **כשמוען.** כשמשמען שלעים: **קרטין.** רבועים שלש: **מן הדא.** הא לתמרינן שניהם עוזרת שקלו לרכון שלש שמעינן מהך קרא: **ג' פעמים בשנה.** ורכון הוא שלש וחצי שהן שלשה שקלים: **מבאן אתה מעריחין.** נדבות על הצבור יותר מג' פעמים בשנה: **מבאן לג' פאין וכו'.** לתנן בפרק ג' בני קופות של ג' שקלים היו תורמין את הלשכה ג' פעמים בשנה ילפינן מהאמור עוזרת לשלש השקל ג"פ בשנה: **לפי שחטאו.** בעגל בתמלית היוה: **וחרגה לאמר.** ומילך אמר: **גרמפין.** שם מטבע שהיתה צימי משה: **שעברו על '.** הדברות. כשחטאו בעגל: **בעבירה קפ.** היינו דינרין דשלש ד' דינרין ופדיון בכור חמש שלעים: טבע הן שני דינרין חלי השלש דשימין לא היה עשהן:

משנת אליהו

במתני' ולשכי מוקי כר"ש דשכשלו למי ושיירש שבועה דנפלטו בכלי שיפטורו בשלש בנגיעה ובשידה בידיעה דש"מ ופדיון המינח כו' אבל מגרמא כו' ולא שייכא השבועה בכבש"ג דמגרמא וש"ז משני במסקנא שלש אלא ר"פ כו' ר"ל דש"מ שבועה בפקדון ולא במעמד וכיוצא שכבן לא כר"ש דר"ש הוא שלש שבועה זו מקרא מכמוש ולא כרש"י שמפרש הלכתא ס' שלמו שקליהם ביד ש"ס כו' ופ"ש מה היה להם לעשות שהרי מפרו בש"ס כו' לומה הפנינה ר' עוד הלכתא ס' שלמו שקליהם ביד ש"ס כו' ופ"ש מה היה להם לעשות שהרי מפרו בש"ס כו' לומה הפנינה ומדוקדק לשיטת הרמב"ן שהוא עשר גרה והוא כמחצית השקל דקרא. ולהרמב"ם שלש דכרון יותר ממחצית השקל דקרא כ' שלשי דינר שכ' ברש"י דכרון הוא ת' דינרי. ולדידיה ג"כ ניחא דהעמידו על שלשת השקל שהי' בימיהם דהיינו הדכרון דהוא קלת יותר ממחצית ושלא יוסחת גדרו שיהיה קלת יותר: **לפי שחטאו כו'.** נלעה דהני ג' טעמים קאי על ג' זמנים שנאמרו שהמטבעות ומנאתו כוונה לכל הני. טעם הראשון רק מחצית גגד מחצית היום. והיא למה שנקרא בתחילה חלי דכרון גם שהדכרון היה גדול רק שקיימו מחצית השקל דזמנים. ושעה הסני קאי על מ"ש חזרו לשקול שלעים דהיינו חלי שלש שהוא מחצית השקל דקרא דעבידי ו' גרמסין וז"ש לפי שחטאו בשש כו' ולשנה שנאמרו חלי שלש שהוא מחצית השקל דקרא ולפי' ג' דינרין ופלגי דינרי חלי השלש שנאמרו על שקלו: **מותרן נדבה.** כגון מעט מעט פרוטה אחר פרוטה לשקלו ואמר כשהתחיל לכנס הרי אלו לשקלי וכשבא לשקול מה שכנס מצא שהומירו על שקלו: **מותרן נדבה.** יפלו לשופרות שבמקדש שעומדין לשקריב קרבנות שכשרי שלא על פה שלא נתכוון זה שלא על פה כלי שקלו: **עון שמשוכר חוזין.** דהוי כאומר בפירוש שכל מכנס יומר משקל מניה מהן שקל והמותר יהיה חוזין: **אלו נאבדופ.** שם כגון מעות ואמר הרי אלו לחטאתי מודו ב"ש שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** דכתיב בשאיר כלי שקלו: **שקלים יש להן קלבה.** דכתיב בשאיר שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** מ"ש שקלים שם אמר על ידו מלישה מעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין ומ"ש מטחת דמותרן נדבה: **מותרן נדבה.** כגון שהפריש שקל ומת או שנאבד ונמצא שקל אחר ונתערב בשקלי חבירו ואין יודעין איזה מהן שקל הראשון ואיזה מהן נדבה: **דרכונות.** מטבע של זהב ממדי ושוה שלש שקלי כסף ואין נראין כדבר לעבודת הגבוה ושקל כדבר: **חזרו לשקול שלעים.** כשמעמיד שלש שלש: **טבעין.** חלי שלש: **דינרין.** רבועים שלש: **ולא קבלו מהן.** דרשאין לחוסיף על שקל דחוייתא כפי הצורך ולא לפחות ממנו: **העמ"כ יד כולם שוה.** עני ועשיר שוקלין בשוה כפי אשר קבלו עליהן לשקול אבל מטחת לעולם אינו שוה שזה מביא בשלש ושה בשלש ושה בשלש: **גמ' מה פלוגין.** כי פליגי: **במכנס פרוטרוט.** פרוטה פרוטה וכדפריטית במתני': **אבל.** שם נטל ידו מלאכה מעות ואמר אלו לשקלי אינו כו מועד ד"ה מודים שהמותר נדבה: **מה בין ולו'.** לכ"ע קאמר למלתיה: **מה אין קיימין.** רבי שמעון אומר אלו קלי דקאמר מה בין ולו': **מה עניד ולו'.** כלומר ור"י במאי מוקים מתניתין: **פאר נה.** למתני' דר"ש אמכנס פרוטרוט אלינאל דצ"ש קלי מ"ט קאמר מותרן חוזין: **ופריך והא תניון כפוף פרקין מוכר שקלים שלו חוזין.** וקס"ד למתניתין תניא כר"ע: **נשמעינה מן הדא.** כמו תא שמע: **פ"ג חוסף השניה רועה.** על שמסתאב ויפלו למים נדבה: **פ"ג אלו נדבה.** יפלו המותר מהן: **היאך אפשי לומר אלו.** שמעת דצ"ש פריך אין קאמרת דשאני נדבה לו יהא אלא כמוטל כרשה מעות ואמר הרי אלו לשקלי דתנן נ"ש מותרן חוזין ולר' שיבי לפלוגי נ"ש מותרן חוזין כ"ש הכא שאמר בטעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין: **כשמוען.** כשמשמען שלעים: **קרטין.** רבועים שלש: **מן הדא.** הא לתמרינן שניהם עוזרת שקלו לרכון שלש שמעינן מהך קרא: **ג' פעמים בשנה.** ורכון הוא שלש וחצי שהן שלשה שקלים: **מבאן אתה מעריחין.** נדבות על הצבור יותר מג' פעמים בשנה: **מבאן לג' פאין וכו'.** לתנן בפרק ג' בני קופות של ג' שקלים היו תורמין את הלשכה ג' פעמים בשנה ילפינן מהאמור עוזרת לשלש השקל ג"פ בשנה: **לפי שחטאו.** בעגל בתמלית היוה: **וחרגה לאמר.** ומילך אמר: **גרמפין.** שם מטבע שהיתה צימי משה: **שעברו על '.** הדברות. כשחטאו בעגל: **בעבירה קפ.** היינו דינרין דשלש ד' דינרין ופדיון בכור חמש שלעים: טבע הן שני דינרין חלי השלש דשימין לא היה עשהן:

ריבב"ן

מתני' המכנס מעות. כגון מעט מעט פרוטה אחר פרוטה לשקלו ואמר כשהתחיל לכנס הרי אלו לשקלי וכשבא לשקול מה שכנס מצא שהומירו על שקלו: **מותרן נדבה.** יפלו לשופרות שבמקדש שעומדין להקריב קרבנות שכשרין אף שלא על פה כלי שקלו: **מותרן נדבה.** כגון שהפריש שקל ומת או שנאבד ונמצא שקל אחר ונתערב בשקלי חבירו ואין יודעין איזה מהן שקל הראשון ואיזה מהן נדבה: **דמותרן חוזין.** דהוי כאומר בפירוש שכל מכנס יומר משקל מניה מהן שקל והמותר יהיה חוזין: **אלו נאבדופ.** שם כגון מעות ואמר הרי אלו לחטאתי מודו ב"ש שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** דכתיב בשאיר כלי שקלו: **שקלים יש להן קלבה.** דכתיב בשאיר שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** מ"ש שקלים שם אמר על ידו מלישה מעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין ומ"ש מטחת דמותרן נדבה: **מותרן נדבה.** כגון שהפריש שקל ומת או שנאבד ונמצא שקל אחר ונתערב בשקלי חבירו ואין יודעין איזה מהן שקל הראשון ואיזה מהן נדבה: **דרכונות.** מטבע של זהב ממדי ושוה שלש שקלי כסף ואין נראין כדבר לעבודת הגבוה ושקל כדבר: **חזרו לשקול שלעים.** כשמעמיד שלש שלש: **טבעין.** חלי שלש: **דינרין.** רבועים שלש: **ולא קבלו מהן.** דרשאין לחוסיף על שקל דחוייתא כפי הצורך ולא לפחות ממנו: **העמ"כ יד כולם שוה.** עני ועשיר שוקלין בשוה כפי אשר קבלו עליהן לשקול אבל מטחת לעולם אינו שוה שזה מביא בשלש ושה בשלש ושה בשלש: **גמ' מה פלוגין.** כי פליגי: **במכנס פרוטרוט.** פרוטה פרוטה וכדפריטית במתני': **אבל.** שם נטל ידו מלאכה מעות ואמר אלו לשקלי אינו כו מועד ד"ה מודים שהמותר נדבה: **מה בין ולו'.** לכ"ע קאמר למלתיה: **מה אין קיימין.** רבי שמעון אומר אלו קלי דקאמר מה בין ולו': **מה עניד ולו'.** כלומר ור"י במאי מוקים מתניתין: **פאר נה.** למתני' דר"ש אמכנס פרוטרוט אלינאל דצ"ש קלי מ"ט קאמר מותרן חוזין: **ופריך והא תניון כפוף פרקין מוכר שקלים שלו חוזין.** וקס"ד למתניתין תניא כר"ע: **נשמעינה מן הדא.** כמו תא שמע: **פ"ג חוסף השניה רועה.** על שמסתאב ויפלו למים נדבה: **פ"ג אלו נדבה.** יפלו המותר מהן: **היאך אפשי לומר אלו.** שמעת דצ"ש פריך אין קאמרת דשאני נדבה לו יהא אלא כמוטל כרשה מעות ואמר הרי אלו לשקלי דתנן נ"ש מותרן חוזין ולר' שיבי לפלוגי נ"ש מותרן חוזין כ"ש הכא שאמר בטעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין: **כשמוען.** כשמשמען שלעים: **קרטין.** רבועים שלש: **מן הדא.** הא לתמרינן שניהם עוזרת שקלו לרכון שלש שמעינן מהך קרא: **ג' פעמים בשנה.** ורכון הוא שלש וחצי שהן שלשה שקלים: **מבאן אתה מעריחין.** נדבות על הצבור יותר מג' פעמים בשנה: **מבאן לג' פאין וכו'.** לתנן בפרק ג' בני קופות של ג' שקלים היו תורמין את הלשכה ג' פעמים בשנה ילפינן מהאמור עוזרת לשלש השקל ג"פ בשנה: **לפי שחטאו.** בעגל בתמלית היוה: **וחרגה לאמר.** ומילך אמר: **גרמפין.** שם מטבע שהיתה צימי משה: **שעברו על '.** הדברות. כשחטאו בעגל: **בעבירה קפ.** היינו דינרין דשלש ד' דינרין ופדיון בכור חמש שלעים: טבע הן שני דינרין חלי השלש דשימין לא היה עשהן:

מתני' המכנס מעות. כגון מעט מעט פרוטה אחר פרוטה לשקלו ואמר כשהתחיל לכנס הרי אלו לשקלי וכשבא לשקול מה שכנס מצא שהומירו על שקלו: **מותרן נדבה.** יפלו לשופרות שבמקדש שעומדין להקריב קרבנות שכשרין אף שלא על פה כלי שקלו: **עון שמשוכר חוזין.** דהוי כאומר בפירוש שכל מכנס יומר משקל מניה מהן שקל והמותר יהיה חוזין: **אלו נאבדופ.** שם כגון מעות ואמר הרי אלו לחטאתי מודו ב"ש שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** דכתיב בשאיר כלי שקלו: **שקלים יש להן קלבה.** דכתיב בשאיר שהמותר נדבה: **מה בין שקלים נאבדופ.** מ"ש שקלים שם אמר על ידו מלישה מעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין ומ"ש מטחת דמותרן נדבה: **מותרן נדבה.** כגון שהפריש שקל ומת או שנאבד ונמצא שקל אחר ונתערב בשקלי חבירו ואין יודעין איזה מהן שקל הראשון ואיזה מהן נדבה: **דרכונות.** מטבע של זהב ממדי ושוה שלש שקלי כסף ואין נראין כדבר לעבודת הגבוה ושקל כדבר: **חזרו לשקול שלעים.** כשמעמיד שלש שלש: **טבעין.** חלי שלש: **דינרין.** רבועים שלש: **ולא קבלו מהן.** דרשאין לחוסיף על שקל דחוייתא כפי הצורך ולא לפחות ממנו: **העמ"כ יד כולם שוה.** עני ועשיר שוקלין בשוה כפי אשר קבלו עליהן לשקול אבל מטחת לעולם אינו שוה שזה מביא בשלש ושה בשלש ושה בשלש: **גמ' מה פלוגין.** כי פליגי: **במכנס פרוטרוט.** פרוטה פרוטה וכדפריטית במתני': **אבל.** שם נטל ידו מלאכה מעות ואמר אלו לשקלי אינו כו מועד ד"ה מודים שהמותר נדבה: **מה בין ולו'.** לכ"ע קאמר למלתיה: **מה אין קיימין.** רבי שמעון אומר אלו קלי דקאמר מה בין ולו': **מה עניד ולו'.** כלומר ור"י במאי מוקים מתניתין: **פאר נה.** למתני' דר"ש אמכנס פרוטרוט אלינאל דצ"ש קלי מ"ט קאמר מותרן חוזין: **ופריך והא תניון כפוף פרקין מוכר שקלים שלו חוזין.** וקס"ד למתניתין תניא כר"ע: **נשמעינה מן הדא.** כמו תא שמע: **פ"ג חוסף השניה רועה.** על שמסתאב ויפלו למים נדבה: **פ"ג אלו נדבה.** יפלו המותר מהן: **היאך אפשי לומר אלו.** שמעת דצ"ש פריך אין קאמרת דשאני נדבה לו יהא אלא כמוטל כרשה מעות ואמר הרי אלו לשקלי דתנן נ"ש מותרן חוזין ולר' שיבי לפלוגי נ"ש מותרן חוזין כ"ש הכא שאמר בטעות הרי אלו לשקלי שמותרן חוזין: **כשמוען.** כשמשמען שלעים: **קרטין.** רבועים שלש: **מן הדא.** הא לתמרינן שניהם עוזרת שקלו לרכון שלש שמעינן מהך קרא: **ג' פעמים בשנה.** ורכון הוא שלש וחצי שהן שלשה שקלים: **מבאן אתה מעריחין.** נדבות על הצבור יותר מג' פעמים בשנה: **מבאן לג' פאין וכו'.** לתנן בפרק ג' בני קופות של ג' שקלים היו תורמין את הלשכה ג' פעמים בשנה ילפינן מהאמור עוזרת לשלש השקל ג"פ בשנה: **לפי שחטאו.** בעגל בתמלית היוה: **וחרגה לאמר.** ומילך אמר: **גרמפין.** שם מטבע שהיתה צימי משה: **שעברו על '.** הדברות. כשחטאו בעגל: **בעבירה קפ.** היינו דינרין דשלש ד' דינרין ופדיון בכור חמש שלעים: טבע הן שני דינרין חלי השלש דשימין לא היה עשהן:

עין משפט נר מצוה

טו א מיי' פרק ג מהלכות הלכה ג':

טז ב מיי' פרק ה מהלכות הלכה ה':

יז ג מיי' פרק ג מהלכות הלכה ו ושהגשות:

יח ד מיי' שם פ"ג הלכה יג:

יט ה מיי' שם ופ"ה מהלכות הלכה י':

כ ו מיי' שקלים שם הלכה ב:

כא ז מיי' שם ושהגשות וכ"מ:

כב ח מיי' פרק ה מהלכות הלכה י':

נוסחת הבבלי

(א) דינרין תר"ס כו': **(ב)** עוד הוא במכנס כו': **(ג)** שמינו מיד אלא אמת את העני כו': **(ד)** לנדבה היאך אפשי לומר אלו כו': **(ה)** מלוה לתת עליו שלשים וכו': **(ו)** מיכן שאמר מיד ולא נתנו כו': **(ז)** ג"פ בשנה (מיכן שאמר צריך בשלשת שקלי ג"פ בשנה) מיכן אין מעריחין כו': **(ח)** ר"י ורב נחמן כו': **(ט)** שחטאתו בחלי חיוה כו': **(י)** ר"ב בשם רשב"ל כו': **(כ)** ר"פ בן לוי כו':

הגהות הגר"א

[א] ס"ג מה ענן קיימין שם נאמור בשאיר שקלים מהן בכולן מותרן חוזין אלא כי ענן קיימין בשאיר שקלים וכו' והשאר שבינתים נאמרו. וס"פ שם נאמור שאינו מהן בכולן מותרן חוזין בין בשחטאת בשקלים דנדבה מתני' ומה בין דקאמר ר' שמעון בשאיר שקלים ר"ל שהן שוין בשוה ומ"ש שאינו מהן בכולן מותרן חוזין ר"ל שאין כולן שוין בשוה ומ"ש שאינו מהן